

Nationale onderzoek AI vertrouwensmonitor 2025

Rapportage van het jaarlijkse
onderzoek naar hoe Nederlanders AI
vertrouwen en gebruiken

November 2025

Inhoud

Algemeen onderzoeksopzet naar vertrouwen in AI	03
Opvallende inzichten 2025	04
Bekendheid AI	06
Gebruik (generatieve) AI	07
Vertrouwen in en houding ten opzichte van AI	17
Wetgeving en toezicht	28
Contact	31

Algemeen onderzoeksopzet naar vertrouwen in AI

KPMG onderzocht in het vierde kwartaal van 2025 hoe Nederlanders AI gebruiken, wat hun houding is en hoeveel vertrouwen zij erin hebben. Het onderzoek is in samenwerking met marktonderzoeksbureau Ipsos I&O tot stand gekomen en uitgevoerd in de periode 7-10-2025 t/m 15-10-2025 onder 1013 Nederlanders die bekend zijn met het begrip AI en de volgende kenmerken hebben:

Veldwerk

Geslacht	
Man	46%
Vrouw	54%
Opleidingsniveau	
Respondenten met een basisopleiding, zoals een vmbo-diploma of lager	15%
Respondenten met een MBO-diploma, HAVO- of VWO-diploma	39%
Respondenten met een HBO- of WO-diploma	46%
Leeftijd	
18 t/m 24	29%
35 t/m 49	25%
50 t/m 64	29%
65 t/m 75	17%
Regio	
3 grote steden + aggl.	15%
Rest West	29%
Noord	11%
Oost	22%
Zuid	23%

Gewogen

Geslacht	
Man	50%
Vrouw	50%
Opleidingsniveau	
Respondenten met een basisopleiding, zoals een vmbo-diploma of lager	16%
Respondenten met een MBO-diploma, HAVO- of VWO-diploma	40%
Respondenten met een HBO- of WO-diploma	44%
Leeftijd	
18 t/m 24	30%
35 t/m 49	25%
50 t/m 64	29%
65 t/m 75	16%
Regio	
3 grote steden + aggl.	16%
Rest West	29%
Noord	10%
Oost	21%
Zuid	24%

Steekproefcriteria:

- Het zijn mannen en vrouwen van 18 jaar en ouder.
- Nationaal representatieve steekproef op leeftijd, geslacht, opleiding en regio. Er is een weging toegepast waarbij de completes (bekend met begrip AI) en screeners (niet bekend met begrip AI) samen zijn gewogen om tot een representatieve netto steekproef te komen.

Onderzoek onder Nederlanders van 18–75 jaar die bekend zijn met AI. Percentages zijn berekend op basis van deze groep, tenzij anders vermeld.

Opvallende inzichten 2025

Bekendheid en vertrouwen

89% van de Nederlanders is bekend met het begrip AI.

Vergeleken met voorgaande jaren is het vertrouwen in AI in 2025 meer gestegen dan ooit.

Er is verdeeldheid onder de respondenten dat AI de juiste antwoorden geeft.

72% Van de respondenten controleert regelmatig de antwoorden van AI. Dit is een sterke indicatie dat mensen AI niet volledig autonoom vertrouwen.

Bij de meeste mensen is het vertrouwen in AI het afgelopen jaar toegenomen.

Het **gemiddelde vertrouwenscijfer** is echter nog steeds laag

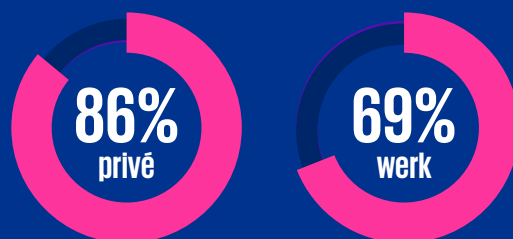
5,8

Respondenten zien over het algemeen **meer kansen dan bedreigingen** door AI. Deze trend is met name te zien bij jongere respondenten.

Gebruik en adoptie

AI wordt met name **breed toegepast in niet-kritieke processen**, zoals bij het **vertalen van teksten**. Daarnaast wordt AI **meer gebruikt in het privéleven** dan op het werk.

Meer dan driekwart van de Nederlandse AI-gebruikers gebruikt dit wekelijks of dagelijks. Van deze mensen gebruikt **14%** AI zelfs **meerdere keren per dag**.

Van de studenten die AI gebruiken, gebruikt **86%** het ook daadwerkelijk voor hun **studie**. Slechts **33%** is **hier echter transparant over** door te laten zien dat zij AI gebruiken.

20%

van de **18 – 34-jarige AI-gebruikers** gebruikt AI voor **mentale hulp**.

Meer dan driekwart van de respondenten vindt dat **ouders toezicht** zouden moeten hebben op de **AI-chats van hun kinderen**.

Eén op de vier Nederlandse AI-gebruikers vraagt **medisch advies aan AI**.

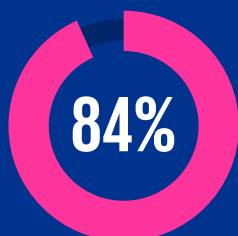
Bijna **een derde van de AI-gebruikende werknemers** past AI toel voor het **automatiseren van taken en operationele processen**, wat goed aansluit bij de opkomst van AI-agents.

27%

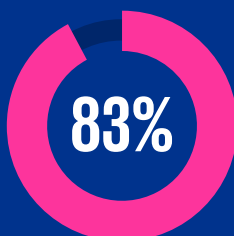
Opvallende inzichten 2025 vervolg

Human-in-the-loop

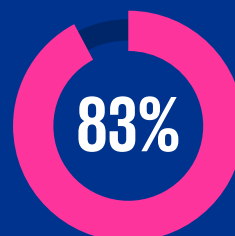
Respondenten vinden het begrip human-in-the-loop (menselijke controle) belangrijk. Bij beslissingen die door AI worden genomen, is er brede overeenstemming dat menselijke supervisie essentieel is

vindt dat er **altijd een mens betrokken** moet blijven bij beslissingen die AI neemt.

wil dat **AI nooit zelfstandig beslissingen neemt** over zaken die hun leven direct beïnvloeden.

vindt dat **wetgeving moet waarborgen** dat AI-systemen onder menselijke controle blijven.

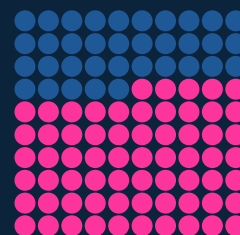
Impact en zorgen

15% van de AI-gebruikende studenten en werknemers kan hun studie/werk **niet meer goed uitvoeren zonder AI**

79%

van de mensen die AI dagelijks of meer gebruiken, maakt zich **zorgen over privacy en de bescherming van persoonlijke gegevens**.

Twee derde van de Nederlandse AI-gebruikers vindt dat **AI hun leven gemakkelijker maakt**.

Bezorgdheid

Er is **sterke weerstand** tegen autonome AI in **levensbedreigende of ethisch gevoelige situaties**.

Vertrouwenskloof

Mensen willen **controle**, maar twijfelen of dit in de toekomst mogelijk blijft.

Organisaties en verantwoordelijkheid

Organisaties moeten meer aandacht besteden aan AI-training

29%

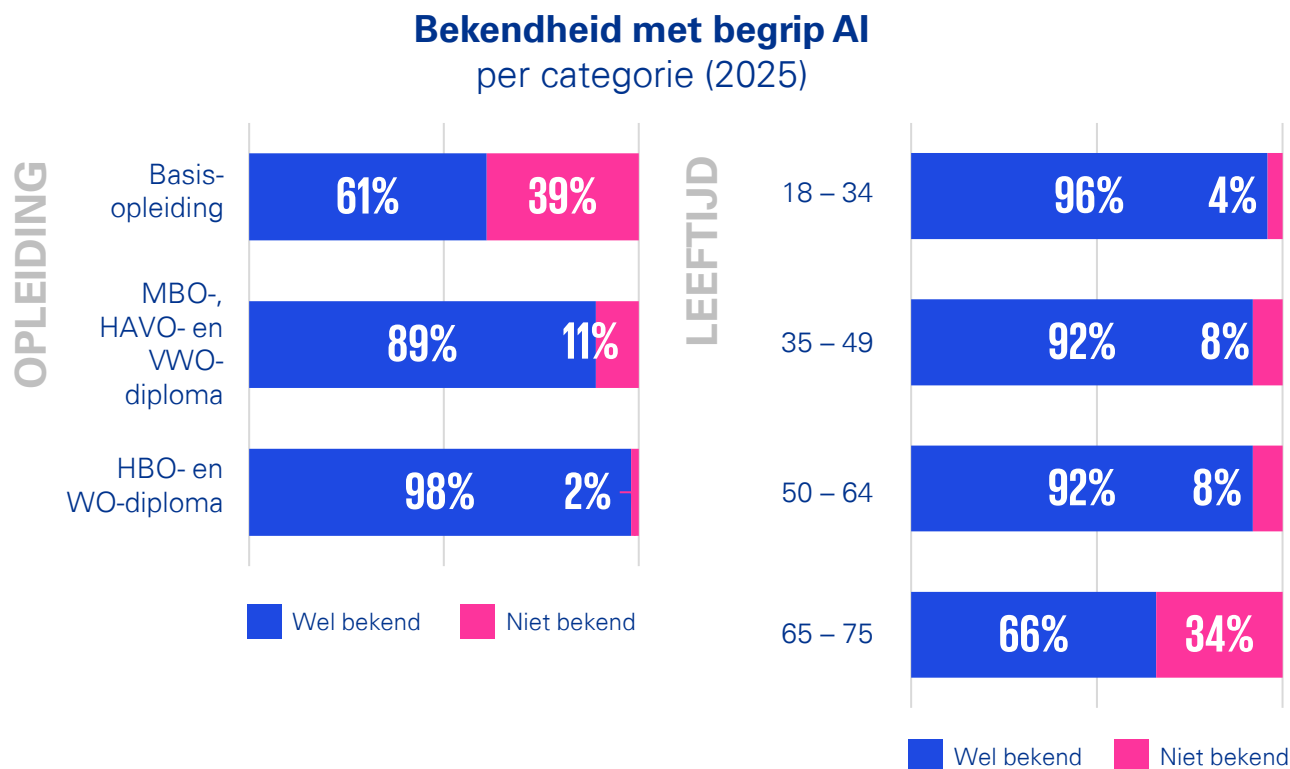
minder dan een derde van de werknemers die AI gebruiken op werk zegt voldoende training te hebben gehad, terwijl AI-geletterdheid verplicht is onder de nieuwe EU AI Act.

Meer dan de helft van de werknemers die AI gebruiken op het werk geeft aan er **geen moeite mee te hebben dat de werkgever meeleest met AI-chats**.

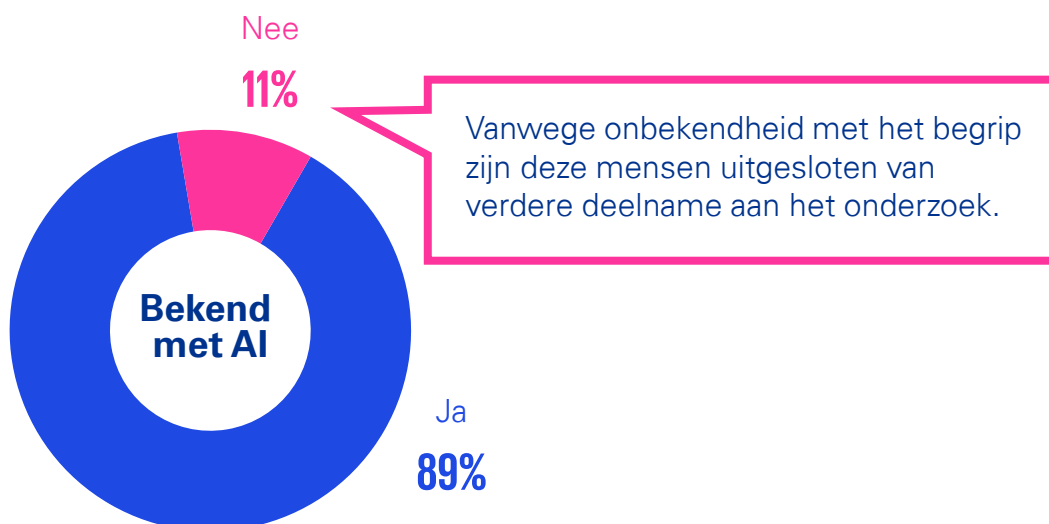
Bekendheid AI

Van de Nederlanders is **89%** bekend met het begrip AI

Bijna alle respondenten met een HBO- of WO-diploma en jongeren (18 – 34) zijn bekend met het begrip AI.

Opvallend is dat dit percentage een stuk lager ligt onder de respondenten met een basisopleiding en de 65 – 75-jarigen: onder deze groepen is meer dan een derde niet bekend met het begrip AI.

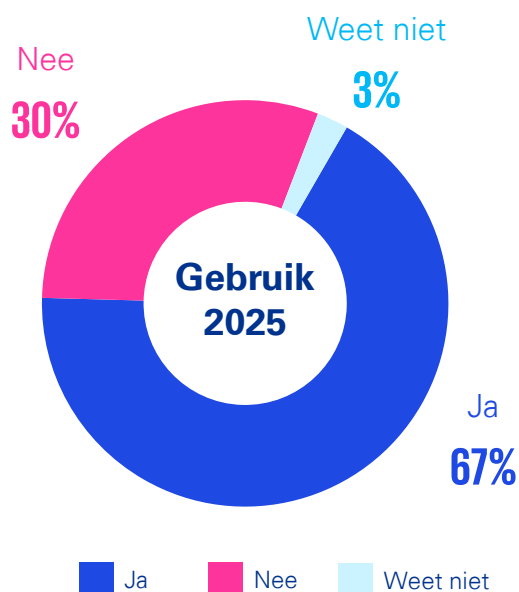
Gebruik (generatieve) AI

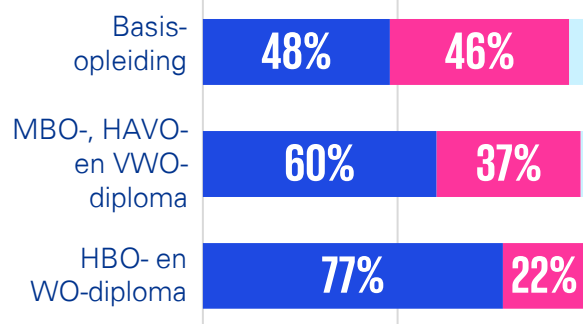
Gebruik (generatieve) AI

Percentage het hoogst onder studenten

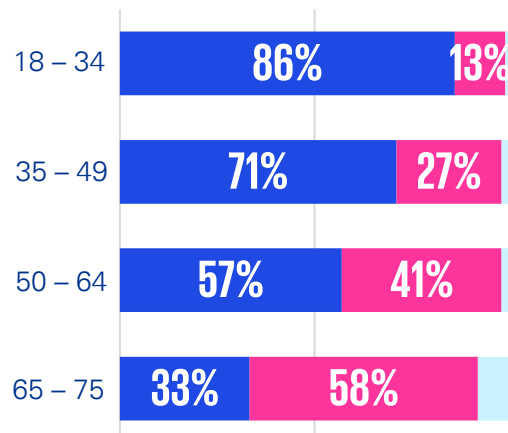
Van de mensen die bekend zijn met AI, maakt ruim twee derde er ook gebruik van. Het gebruik is het hoogst onder respondenten met een HBO- of WO-diploma, studenten en 18 – 34 jarigen. Dit is een sterke toename ten opzichte van voorgaande jaren.

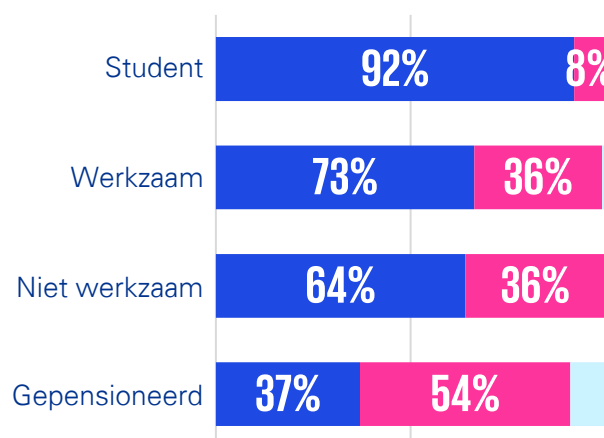
OPLEIDING

LEEFTIJD

WERKZAAMHEDEN

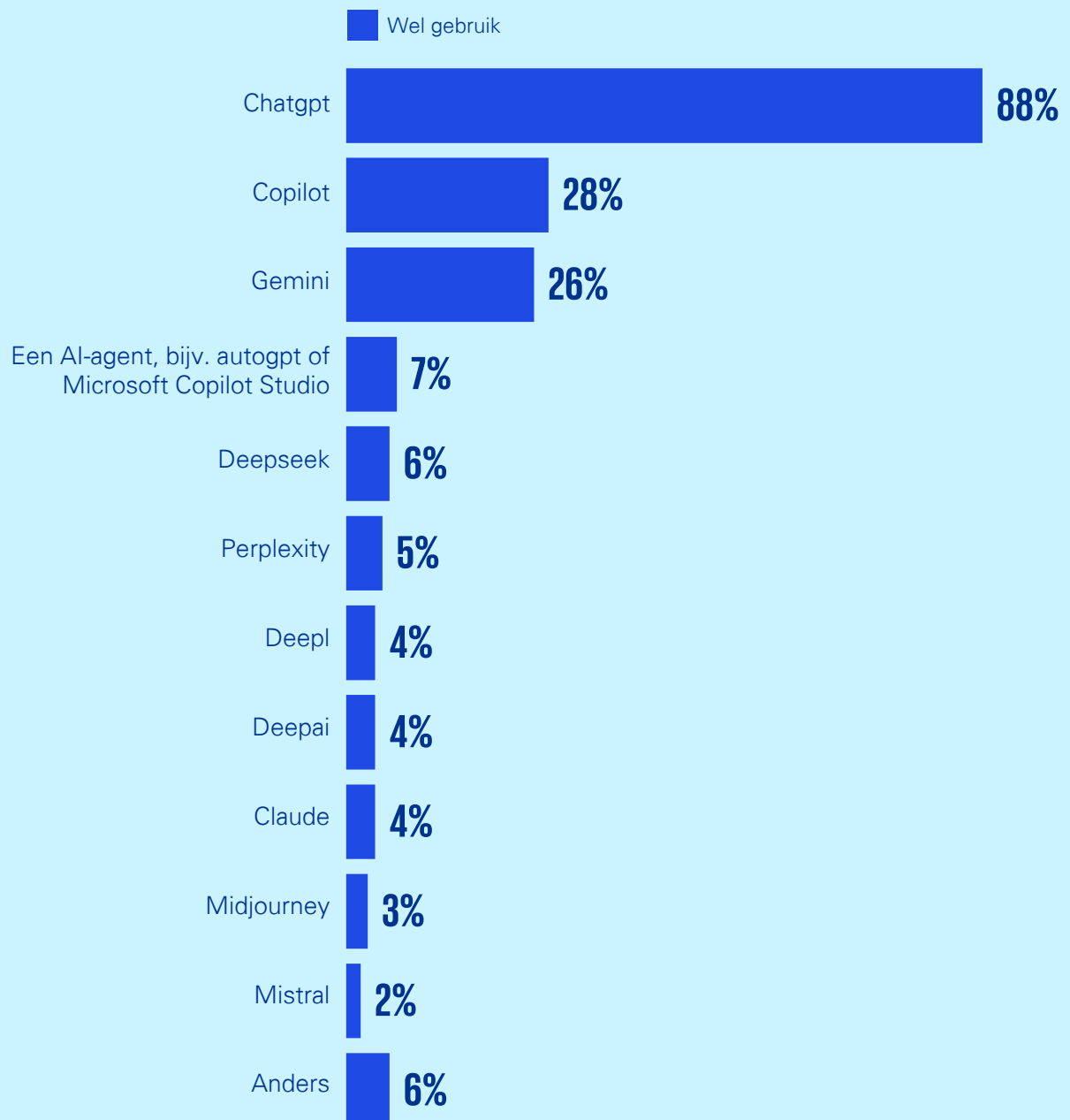

Gebruik (generatieve) AI

ChatGPT meest gebruikte AI-toepassing

Van de respondenten die (generatieve) AI gebruiken, kiest het merendeel voor ChatGPT (88%). Daarna volgen Microsoft Copilot en Google Gemini met respectievelijk 28% en 26%.

Populariteit AI-tools onder AI-gebruikende respondenten

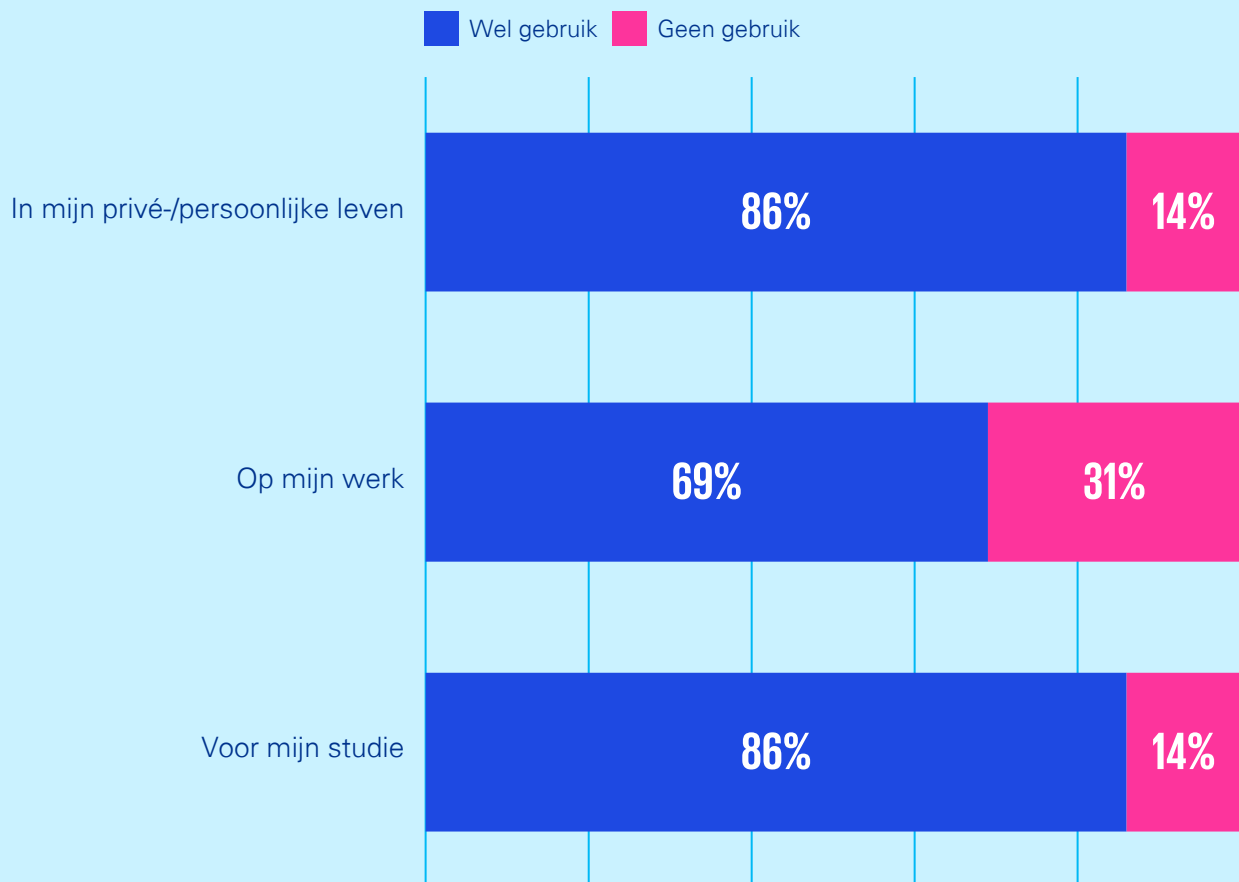

Gebruik (generatieve) AI

Het overgrote deel van de Nederlandse AI-gebruikers maakt gebruik van AI in het privéleven

AI is inmiddels aanwezig in uiteenlopende aspecten van het dagelijks leven. Het grootste deel van de gebruikers zet AI in voor privédoeleinden, zoals persoonlijke taken of hobby's. Ook op het werk wordt AI door veel mensen toegepast, en onder studerende gebruikers speelt AI een belangrijke rol bij het ondersteunen van, bijvoorbeeld, hun leeractiviteiten. Deze cijfers laten zien dat AI niet beperkt blijft tot één domein, maar breed wordt ingezet in verschillende contexten.

Toepassing AI in verschillende contexten door AI-gebruikers

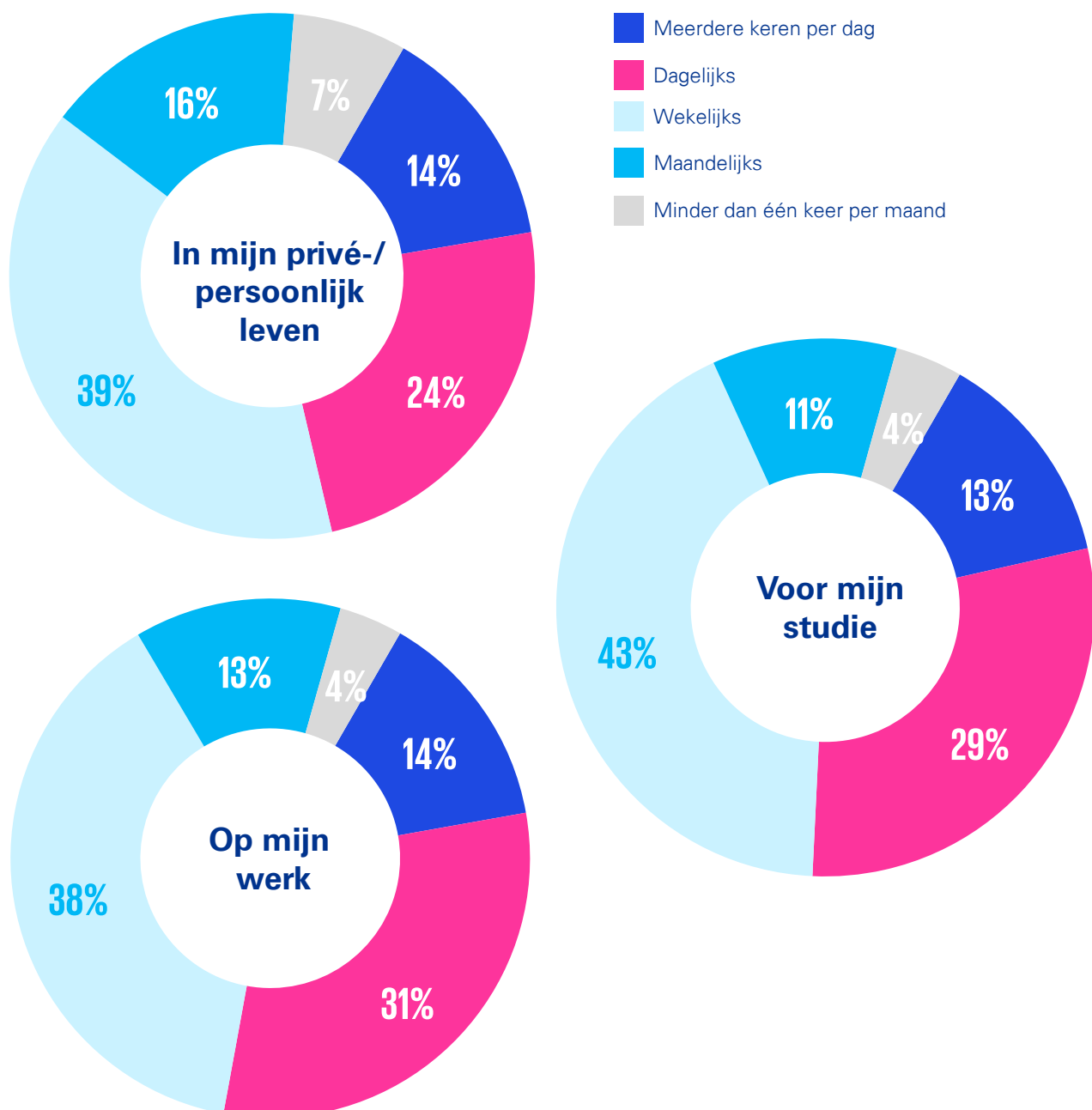
Gebruik (generatieve) AI

De meeste Nederlandse AI-gebruikers maken wekelijks of dagelijks gebruik van AI

Meer dan driekwart (77%) van de Nederlanders AI-gebruikers, gebruikt het wekelijks of dagelijks. Hiervan gebruikt 14% AI zelfs meerdere keren per dag.

Opvallend is dat er nauwelijks verschillen zijn in gebruiksfrequentie tussen de verschillende contexten: persoonlijk, werk en studie.

Gebruiksfrequentie in verschillende contexten door AI-gebruikers

Gebruik (generatieve) AI

In privécontext wordt AI het meest gebruikt als zoekmachine, maar ook in meer persoonlijke domeinen

Respondenten die AI gebruiken in privécontext doen dat vooral in voor de hand liggende taken zoals zoeken, opdoen van inspiratie en opvragen van instructies. Tegelijkertijd groeit het gebruik in meer persoonlijke domeinen, zoals mentale ondersteuning en medisch advies. Opvallend is dat één op de vier respondenten AI raadpleegt voor medisch advies.

Het gebruik in deze meer persoonlijke domeinen is het hoogst onder de jongere respondenten; hier liggen deze percentages hoger. Zo gebruikt 20% van de 18– 34 jarige AI-gebruikers het voor mentale hulp.

Doeleinden gebruik AI in privécontext

“Ik merk dat het me heel erg helpt bij mijn mentale problemen en trauma, door deze te verwoorden en zaken te verhelderen. Eerlijk gezegd helpt dit me significant meer dan alle geestelijke gezondheidszorg/therapie.”
– vrouw (35 – 49 jaar)

“AI heeft mij gered in psychologische zin. Door AI ben ik achter heel veel patronen gekomen en daardoor kan ik mijzelf redden, omdat hulp vaak niet te betalen is. AI is gratis en vriendelijk.”
– man (18 – 34 jaar)

Gebruik (generatieve) AI

Nederlanders die AI op werk gebruiken, doen dat voor een breed scala aan activiteiten

Op het werk wordt AI ingezet voor een breed scala aan taken en activiteiten. Opvallend is dat bijna een derde van de AI-gebruikende werknemers (27%) AI gebruikt voor het automatiseren van taken en operationele processen,

wat goed aansluit bij de opkomst van AI-agents. Werknemers durven AI steeds vaker verantwoordelijkheden te geven, zoals het beantwoorden van e-mails.

Doeleinden gebruik AI in werkcontext

“Ik denk dat je AI heel goed kan gebruiken op de manieren waarop je zelf misschien wat te kort komt. Ik heb bijvoorbeeld niet de skills om een mooie flyer te maken voor werk, maar dat kan ik met AI door de juiste woorden te gebruiken wel maken.”

– man (18 – 34 jaar)

“Het door een derde laten schrijven van bijvoorbeeld brieven of artikelen vind ik totaal niet gepast. Ik vertrouw op de kennis en kunde van mezelf.”

– man (50 – 64 jaar)

Een AI-beleid op het werk ontbreekt vaak en werknemers zijn hier onvoldoende van op de hoogte

Hoewel AI steeds vaker wordt ingezet op de werkvloer, ontbreekt bij veel organisaties een duidelijk beleid hiervoor. Bijna een derde van de mensen die AI gebruiken op het werk, geeft aan dat er geen AI-beleid is vanuit hun werkgever. En waar dat beleid wél bestaat, is de communicatie daarover vaak gebrekkig: een derde van de respondenten geeft aan niet te weten of het bestaat of er niet goed over op de hoogte te zijn. Dit gebrek aan duidelijkheid brengt meerdere risico's met zich mee: van compliance- en juridische risico's en ethische vraagstukken tot de inconsistente toepassing van AI binnen de organisatie.

AI wordt steeds meer een vast onderdeel van het werk, maar de randvoorwaarden blijven dus nog achter. Dit vraagt om actie van werkgevers: niet alleen het opstellen van een helder AI-beleid, maar ook het actief communiceren ervan en het aanbieden van gerichte training. Transparantie en educatie zijn cruciaal om AI verantwoord én effectief te kunnen integreren in een organisatie.

Ook zijn werkgevers volgens de nieuwe Europese AI-wetgeving AI (EU AI Act) verplicht ervoor te zorgen dat hun personeel AI-geletterd is. Dit betekent dat zij genoeg kennis hebben om AI op een verantwoorde manier in te zetten.

Gebruik (generatieve) AI

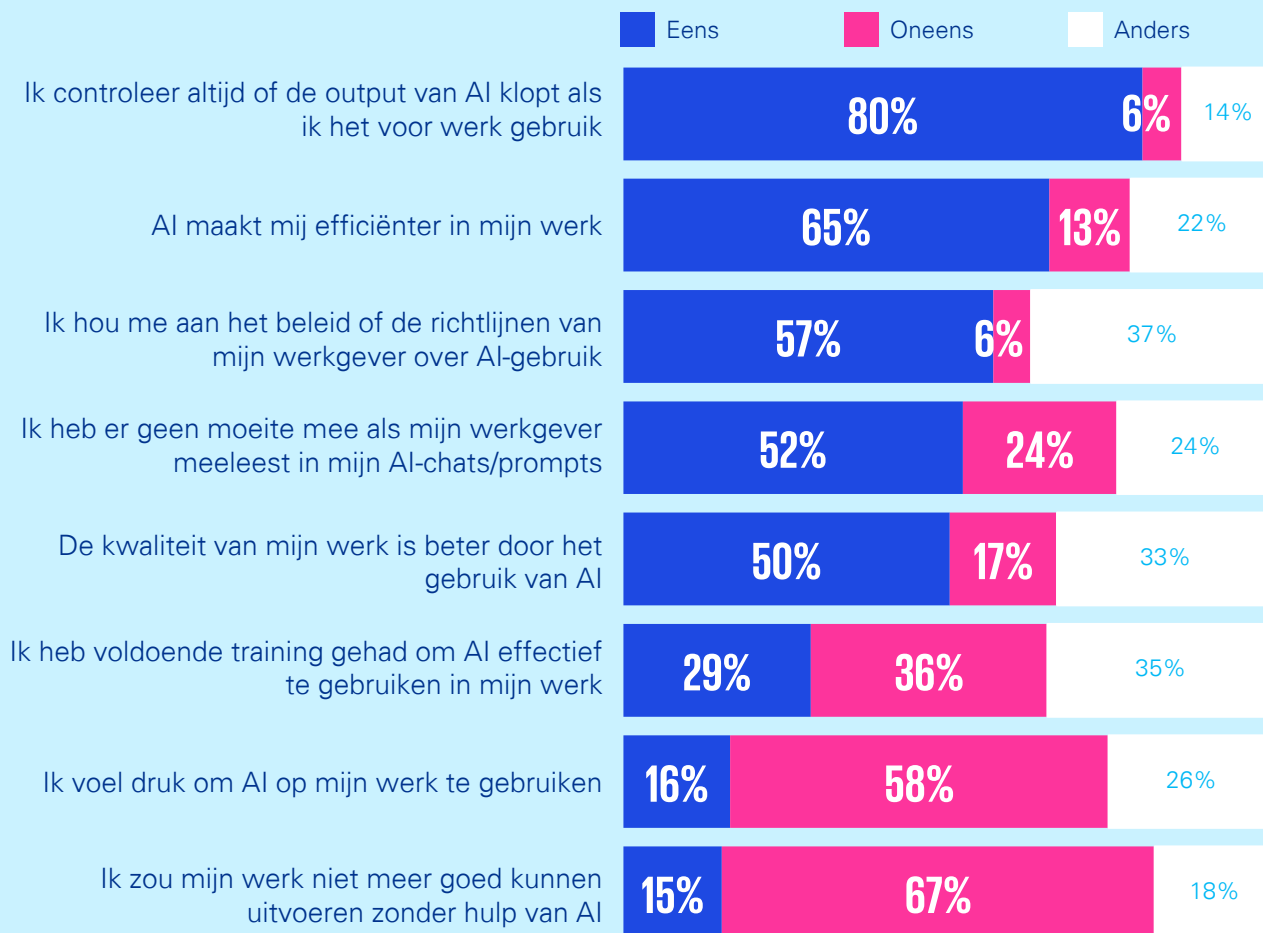
AI maakt werk efficiënter, maar training ontbreekt vaak

Nederlandse werkende AI-gebruikers zien AI vooral als een handig hulpmiddel, maar niet als iets dat blindelings gevolgd moet worden. Dit blijkt uit het feit dat 80% altijd controleert of de output van AI klopt. Deze houding wijst op een sterk gevoel van verantwoordelijkheid en een zekere terughoudendheid: AI mag ondersteunen, maar de mens blijft eindverantwoordelijk.

Tegelijkertijd ervaren veel werknemers wel voordelen. Zo geeft twee derde aan efficiënter te worden en ziet de helft van de gebruikers een verbetering in de kwaliteit van hun werk door AI. Toch is er ook een spanningsveld: 16% voelt druk om AI te gebruiken en 15% zegt zelfs hun werk niet goed meer uit te kunnen voeren zonder AI. Dit suggereert dat AI langzaam verschuift van een optioneel hulpmiddel naar een verwachting, met mogelijke implicaties voor werkdruk en autonomie.

Opvallend is dat minder dan een derde aangeeft voldoende training te hebben gehad, hoewel AI-geletterdheid een verplichting is vanuit de nieuwe Europese wetgeving over AI, de EU AI Act. Dit gebrek aan scholing kan leiden tot risico's in kwaliteit en compliance, zeker nu AI steeds meer verweven raakt met dagelijkse processen.

Een ander opvallend contrast zit in de privacybeleving. Meer dan de helft geeft aan er geen moeite mee te hebben dat de werkgever meeleeft met AI-chats, terwijl tegelijk 84% van de werkzame mensen zich zorgen maakt over privacy en de bescherming van persoonlijke gegevens bij het gebruik van AI. Een mogelijke verklaring is dat de zorgen vooral gaan over misbruik door externe partijen en het gebruik van persoonlijke data buiten het werk. Het kan echter ook duiden op een gebrek aan bewustzijn over wat er precies met persoonlijke gegevens gebeurt.

* Voor de stellingen in dit onderzoek zijn vijf-puntschalen gebruikt, variërend van helemaal mee eens tot helemaal niet mee eens. De groep Anders bestaat uit respondenten die 'neutraal' of 'weet ik niet' hebben beantwoord

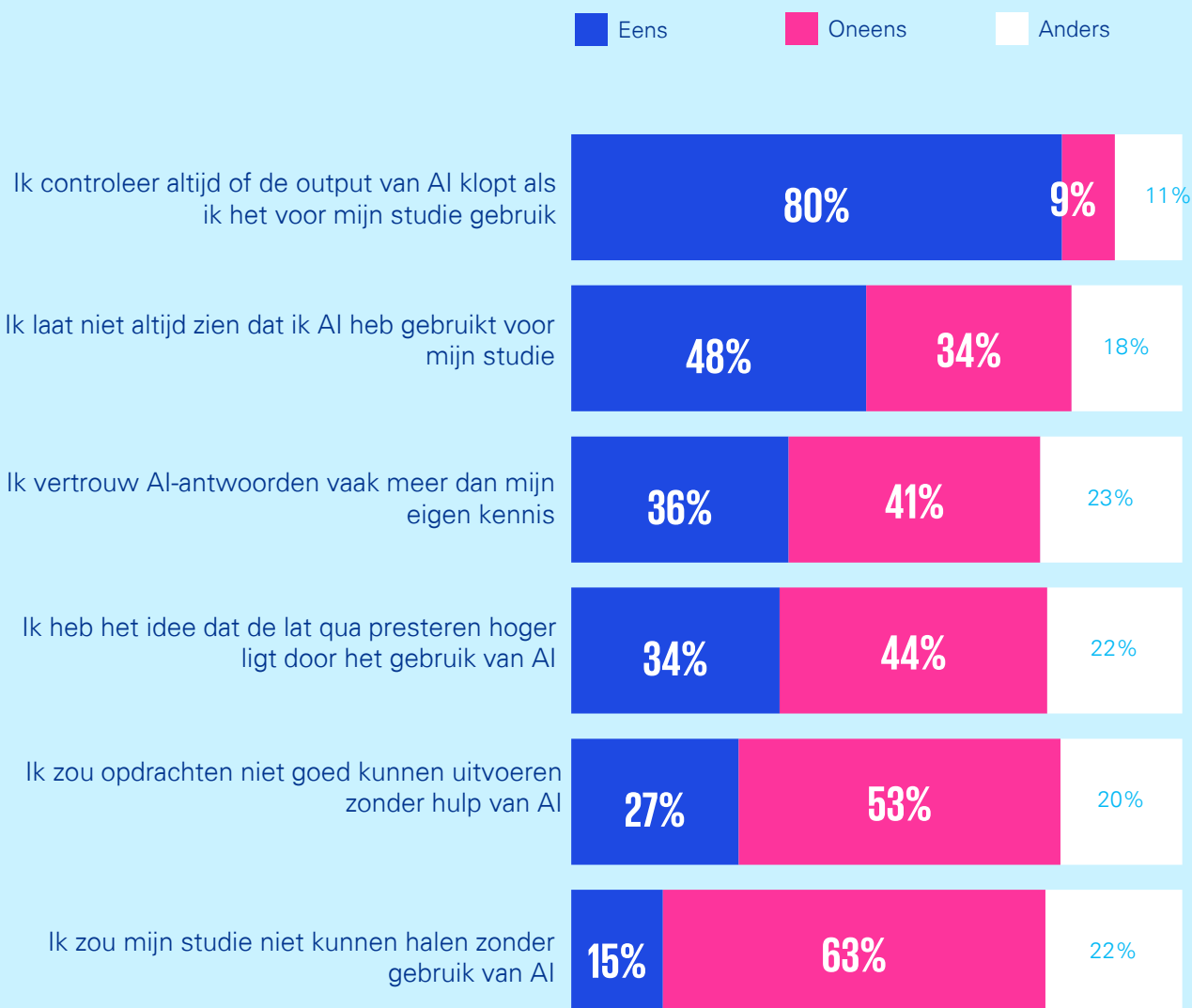
Gebruik (generatieve) AI

Studenten gebruiken AI vooral als hulpmiddel, maar ervaren ook druk

Ook studenten vertrouwen niet blindelings op AI. Dit blijkt uit het feit dat 80% van de AI-gebruikende studenten, altijd de output controleert.

Veel studenten voelen ook druk door de opkomst van AI: ruim een derde vindt dat de lat hoger ligt, terwijl bijna evenveel zeggen dat ze opdrachten niet meer goed kunnen uitvoeren zonder AI. Zorgwekkend is dat 15% zelfs aangeeft de studie niet meer te kunnen halen zonder AI.

Het belang van goede training en opleiding in effectief en verantwoord AI-gebruik is dus groter dan ooit. De resultaten laten zien dat AI hogere verwachtingen schept van studenten. Wie niet goed meekomt, loopt het risico om achter te blijven.

Vertrouwen in en houding ten opzichte van AI

Vertrouwen in en houding ten opzichte van AI

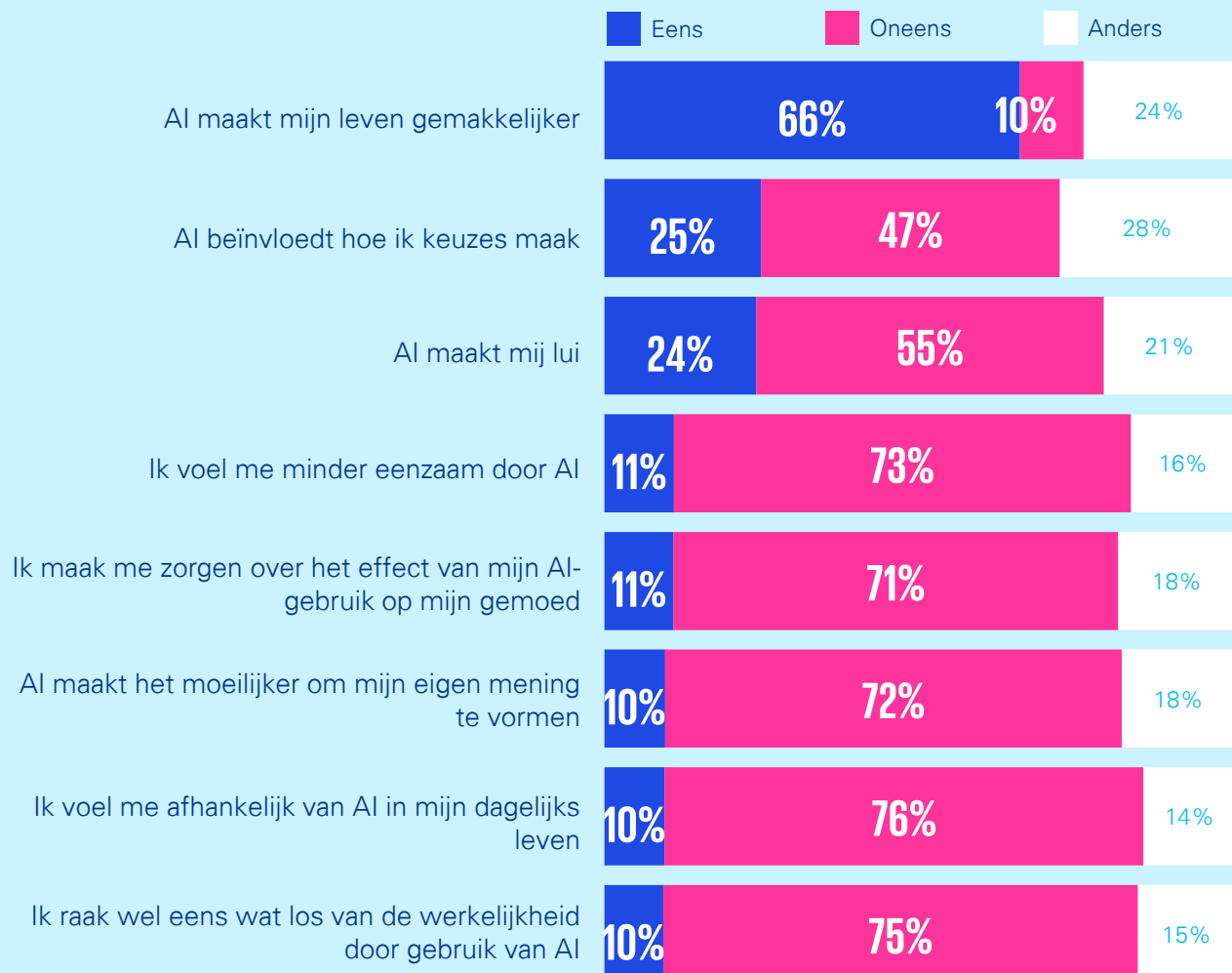
AI-kenners: twee derde ervaart gemak, maar 1 op de 4 voelt zich lui

Nederlanders die bekend zijn met AI omarmen het vooral vanwege het gemak. Dat is enerzijds positief: twee derde van de respondenten geeft aan dat AI het leven makkelijker maakt. Tegelijkertijd ziet een op de vier ook een keerzijde: zij ervaren dat AI hen lui maakt.

Serieuze psychologische en sociale effecten zijn nog beperkt, maar niet te negeren: ongeveer één op de tien respondenten voelt zich afhankelijk van AI, maakt zich

zorgen over het effect van AI-gebruik op hun gemoedstoestand, of ervaart dat AI het moeilijker maakt om een eigen mening te vormen.

Nog zorgelijker is dat bijna 10% aangeeft soms het gevoel te hebben los te raken van de werkelijkheid door AI-gebruik. Dit wijst op een risico dat verder gaat dan luiheid of afhankelijkheid: het raakt aan autonomie, mentale gezondheid en kritisch denkvermogen.

Niet alle informatie klopt, mensen worden al snel afhankelijk van AI en denken niet meer na. Voor kookrecepten is het handig, maar op grotere schaal nog onbetrouwbaar.”
– man (18 – 34 jaar)

Vertrouwen in en houding ten opzichte van AI

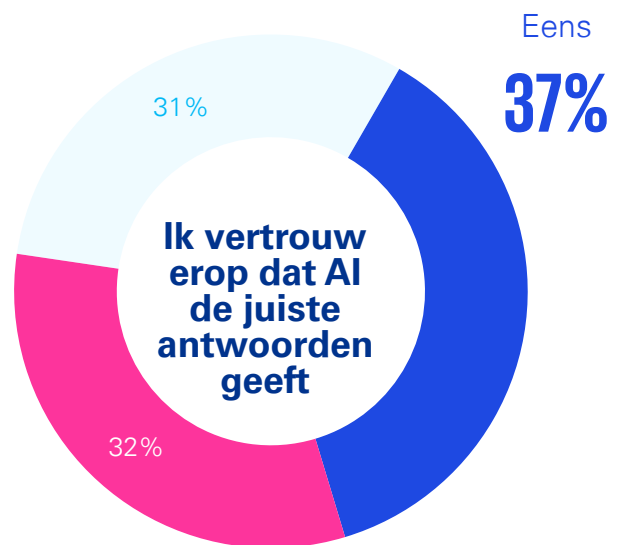
Het gemiddelde vertrouwen in AI moet verder omhoog: de gemiddelde score is een **5,8**

Op een schaal van 1-10 geven Nederlanders, die bekend zijn met AI, hun vertrouwen in AI gemiddeld een 5,8. De meeste mensen kiezen een 6 of 7: samen goed voor bijna de helft (19% voor 6 en 27% voor 7). Extremen komen minder vaak voor: slechts 7% geeft een 1 (heel weinig vertrouwen) en 2% een 10 (heel veel vertrouwen). Daarnaast vertrouwt slechts 37% erop dat AI de juiste antwoorden geeft. Dit schetst een beeld van gematigd positief vertrouwen, maar ook van terughoudendheid. Enerzijds hebben respondenten een positieve houding tegenover AI en zien respondenten vooral kansen, anderzijds maken zij zich ook veel zorgen.

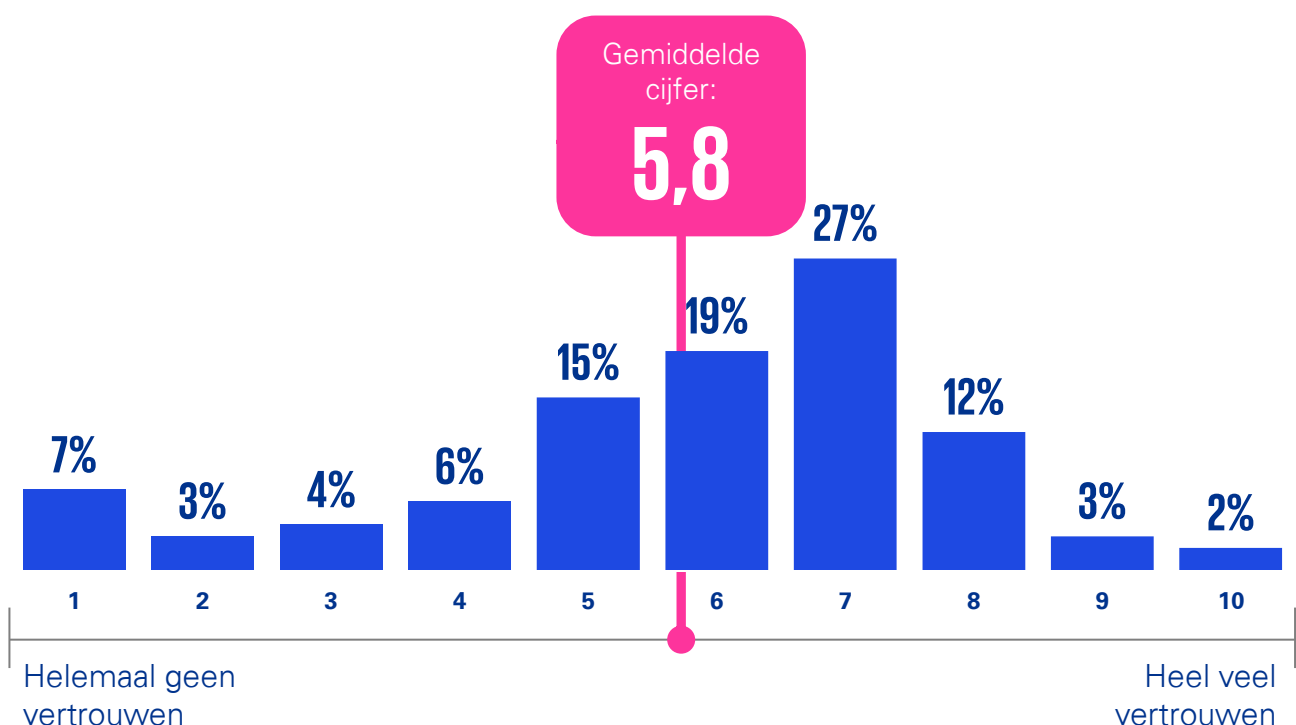
Er blijft een aanzienlijke groep sceptisch of neutraal. Dit zien we terug in het gebruik, dat vooral hoog is in situaties met weinig impact en persoonlijk karakter.

Niet alleen persoonlijk gebruik, maar ook in kritieke processen wordt AI steeds meer geïntegreerd. Een laag vertrouwen kan leiden tot weerstand, vertraging in implementatie en reputatierisico's.

Het vergroten van vertrouwen is belangrijk om AI verantwoord en effectief te kunnen inzetten. Zonder voldoende vertrouwen blijven kansen onbenut en neemt het risico op vertraging toe.

Hoeveel vertrouwen heb je in AI op een schaal van 1 (heel weinig) tot 10 (heel veel)?

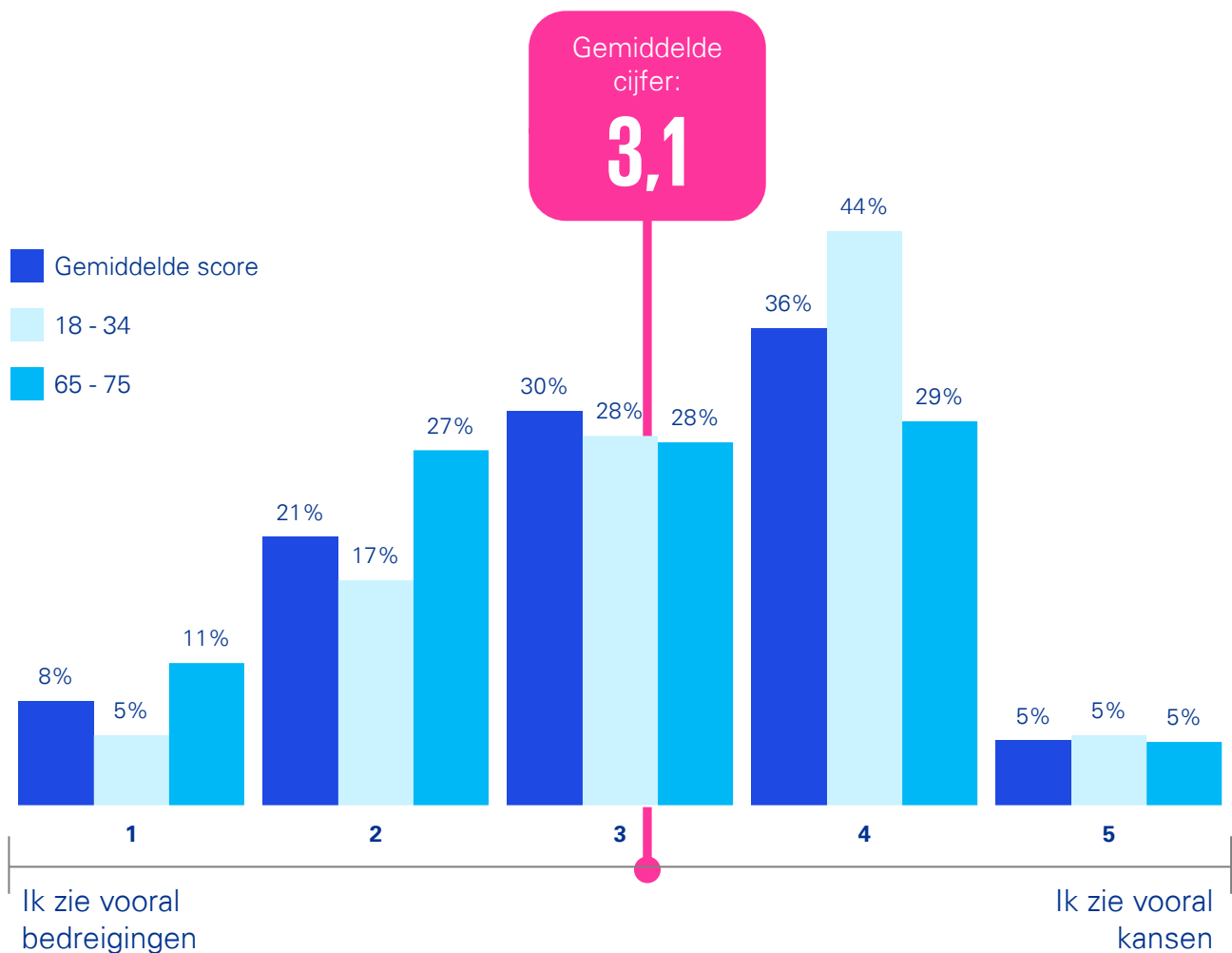
Vertrouwen in en houding ten opzichte van AI

Voorzichtig optimistisch: men ziet vaker kansen dan bedreigingen in AI

Nederlanders, bekend met het begrip AI, zien AI vooral als een kans. De grootste groep (36%) geeft aan AI vooral positief te beoordelen (score 4), gevolgd door 30% met een neutrale houding. Slechts 8% ziet AI voornamelijk als een bedreiging. Dit laat zien dat de algemene houding

optimistisch en open is: kansen worden duidelijk vaker gezien dan bedreigingen. Er is hier een duidelijk verschil te zien in leeftijd: jongere respondenten zien gemiddeld meer kansen dan ouderen.

Wat is jouw houding ten opzichte van AI en de invloed ervan?

“AI is bedreigend voor ons welzijn.”
– man (50 – 64 jaar)

“AI is de toekomst. Het moet zich alleen nog verder ontwikkelen.”
– man (18 – 34 jaar)

Vertrouwen in en houding ten opzichte van AI

AI roept veel zorgen op

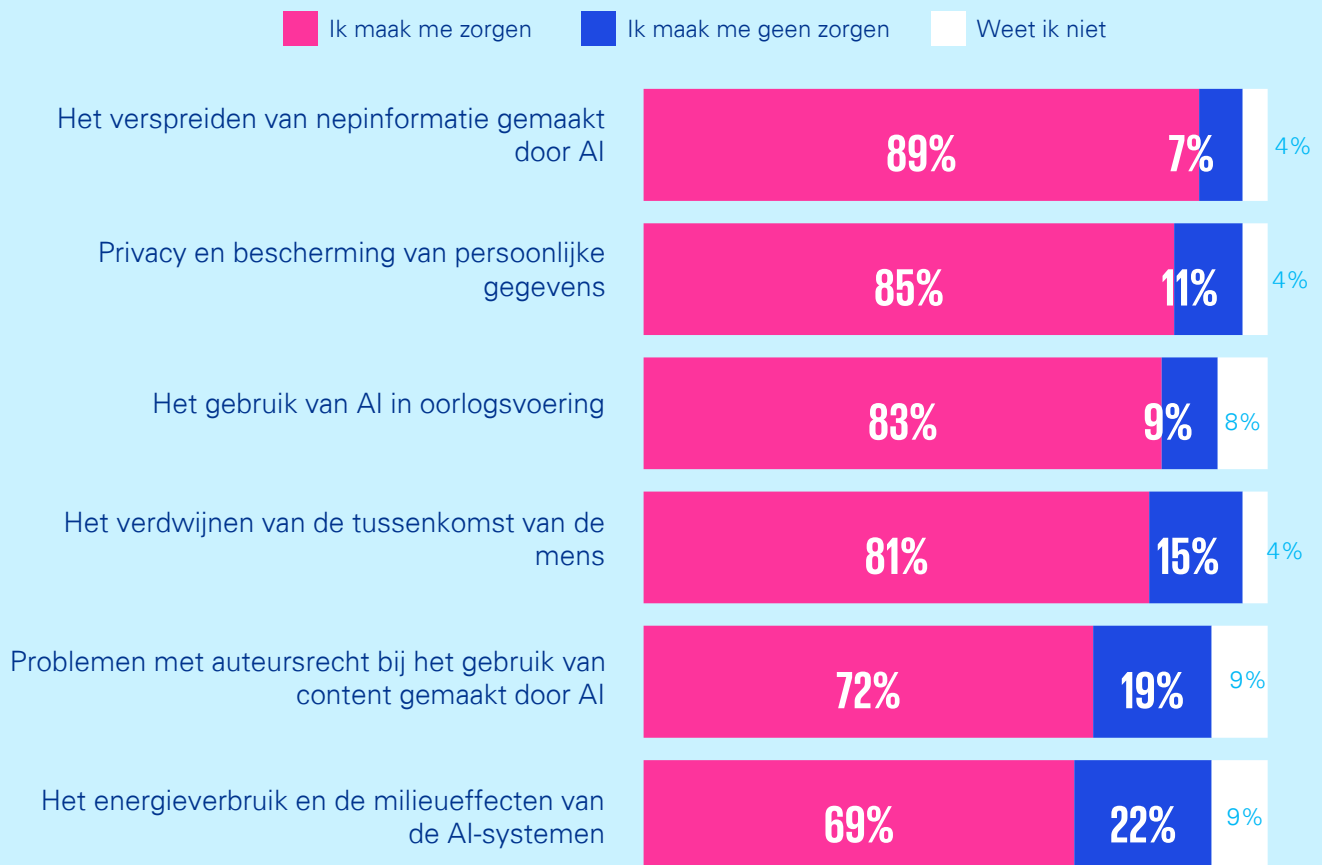
Ondanks de vele kansen die AI met zich meebrengt, roept het ook zorgen op. Respondenten maken zich met name zorgen over nepinformatie (89%) en privacy (85%). Daarnaast vreest 82% het verdwijnen van menselijke tussenkomst, wat direct raakt aan het principe human-in-the-loop, waarbij een mens altijd de controle heeft.

Ook maken meer dan vier op de vijf respondenten zich zorgen over AI in oorlogsvoering. Dit sluit naadloos aan bij de overtuiging dat AI-wapensystemen nooit zelfstandig mogen beslissen om iemand te doden. Het waarborgen van menselijke verantwoordelijkheid is cruciaal, zeker in contexten waar de gevolgen onomkeerbaar zijn.

Dit vraagt om strikte kaders waarin:

- De autonomie van AI wordt begrensd.
- Transparantie en controlemechanismen worden ingebouwd.
- Menselijke besluitvorming altijd leidend blijft, ook in hoogrisicodomeinen zoals defensie.

Zorgen over privacy, nepinformatie en oorlogsvoering onderstrepen één rode draad: AI mag nooit volledig autonoom opereren. Het principe van menselijke controle is niet alleen wenselijk, maar essentieel voor vertrouwen en veiligheid.

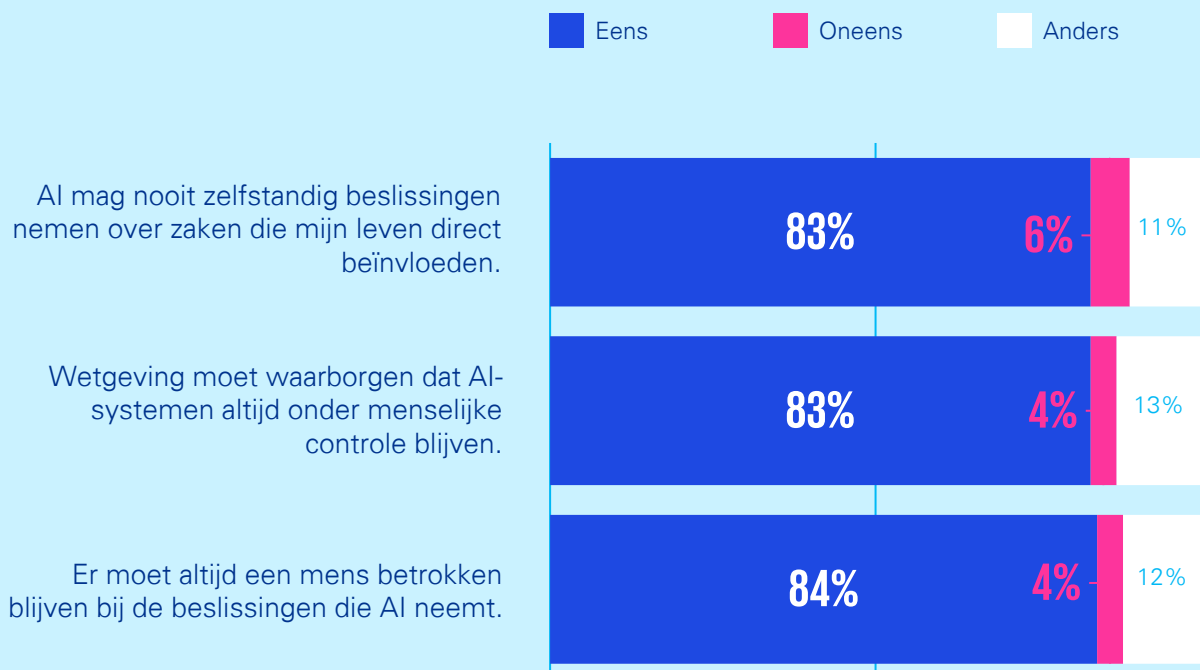
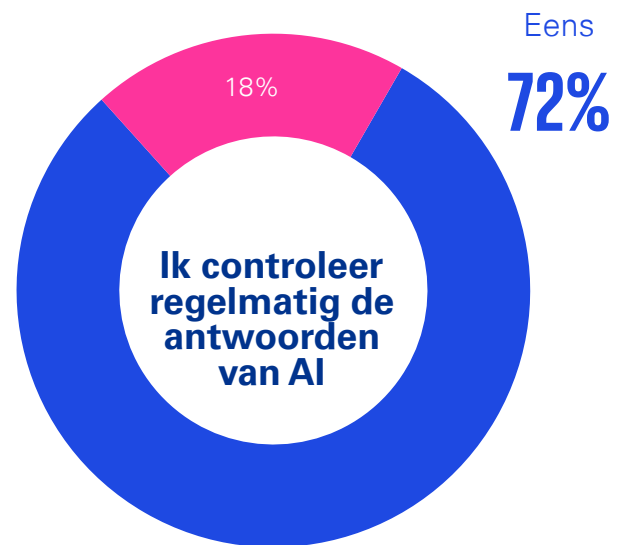
Ik heb het gevoel dat we te veel overlaten aan AI. We hebben vertrouwen in een computer om ons leven te regelen. Maar we vergeten dat door AI deepfakes zijn ontstaan en hoe makkelijk het is om je voor te doen als een ander.”

– man (18 – 34 jaar)

Vertrouwen in en houding ten opzichte van AI

Menselijke supervisie is cruciaal

Onder AI-gebruikers controleert het merendeel regelmatig de antwoorden van AI, wat aangeeft dat er geen volledig autonoom vertrouwen bestaat. Ook breder, onder alle respondenten, is er een sterke normatieve overtuiging dat menselijke supervisie onmisbaar is. De overgrote meerderheid vindt dat er altijd een mens betrokken moet blijven bij beslissingen van AI, dat AI nooit zelfstandig keuzes mag maken over zaken die het persoonlijke leven direct beïnvloeden, en dat wetgeving nodig is om te waarborgen dat AI-systemen onder menselijke controle blijven. Deze consensus onderstreept hoe belangrijk menselijke verantwoordelijkheid wordt gezien in een wereld waarin AI steeds meer aanwezig is.

AI wordt steeds beter, maar juist daarom moeilijker van echt te onderscheiden. Dat zou verontrustend kunnen zijn. Dus de controlerende factor blijft belangrijk.”

– vrouw (50 – 64 jaar)

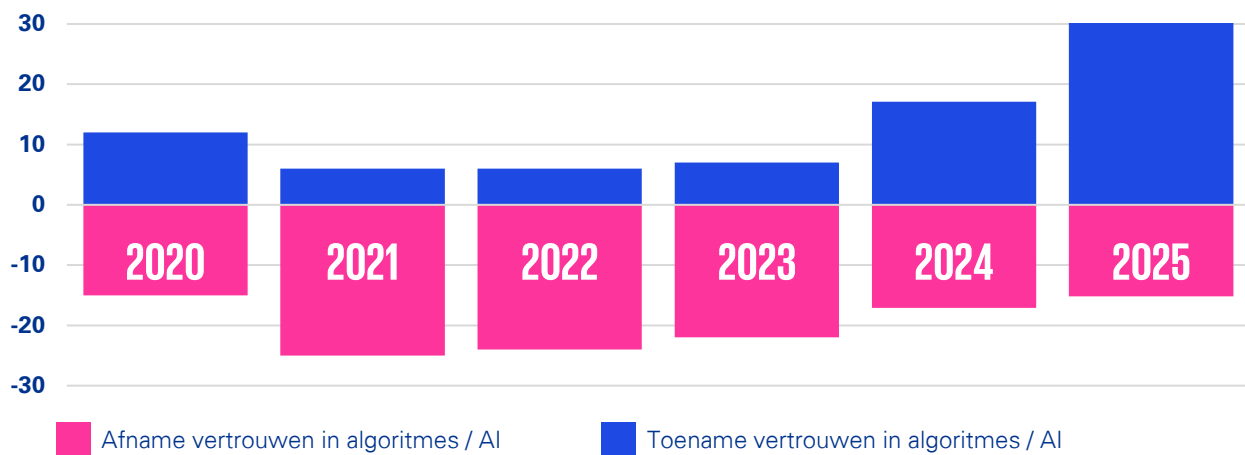
Vertrouwen in en houding ten opzichte van AI

Vertrouwen in AI neemt toe

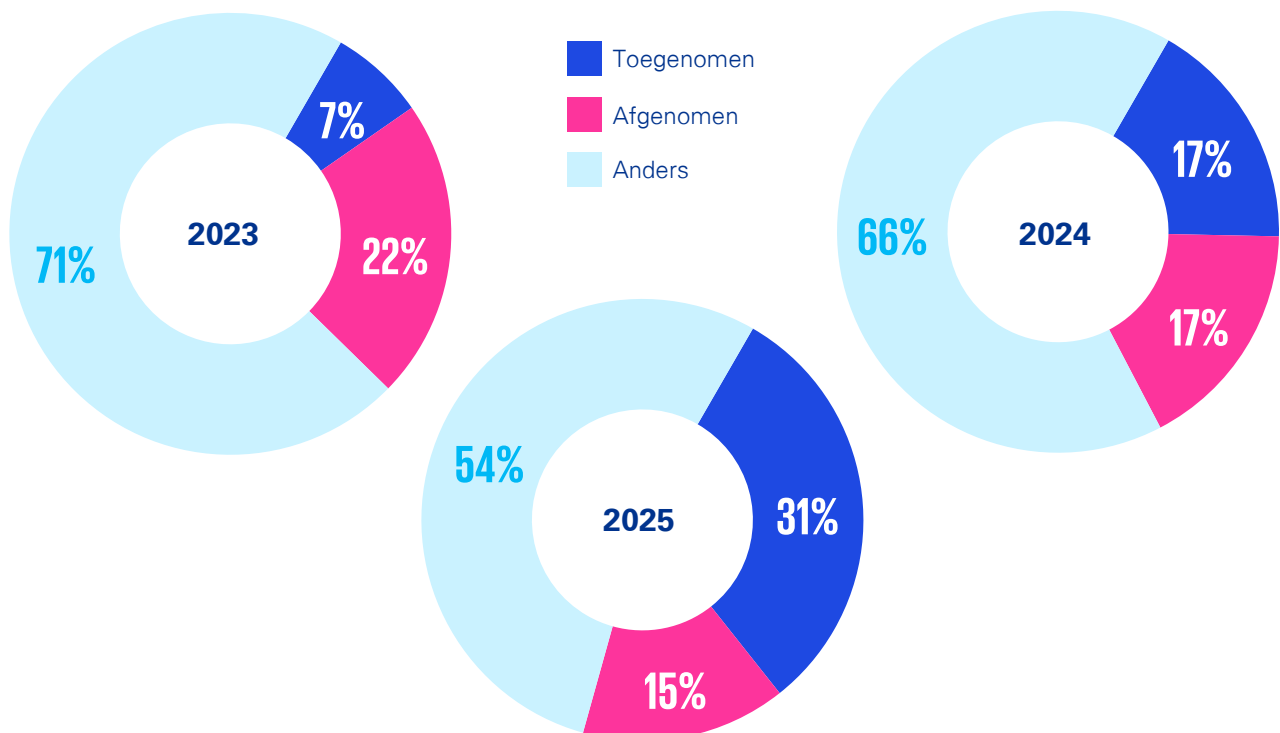
Vergeleken met voorgaande jaren is het vertrouwen in AI in 2025 meer gestegen dan ooit. Mogelijke verklaringen hiervoor zijn de toegenomen toegankelijkheid van AI, betere en krachtigere modellen, een groeiende bekendheid met AI, en de brede integratie van AI in alledaagse toepassingen, waardoor mensen er steeds meer vertrouwd mee raken.

NB. Goed om te weten is dat in de steekproef van dit jaar enkel respondenten bevroegd zijn die bekend zijn met AI. Daarnaast is de term 'AI' bevroegd, in plaats van 'algoritmes'.

Toe- en afname vertrouwen in AI

Vertrouwen in AI

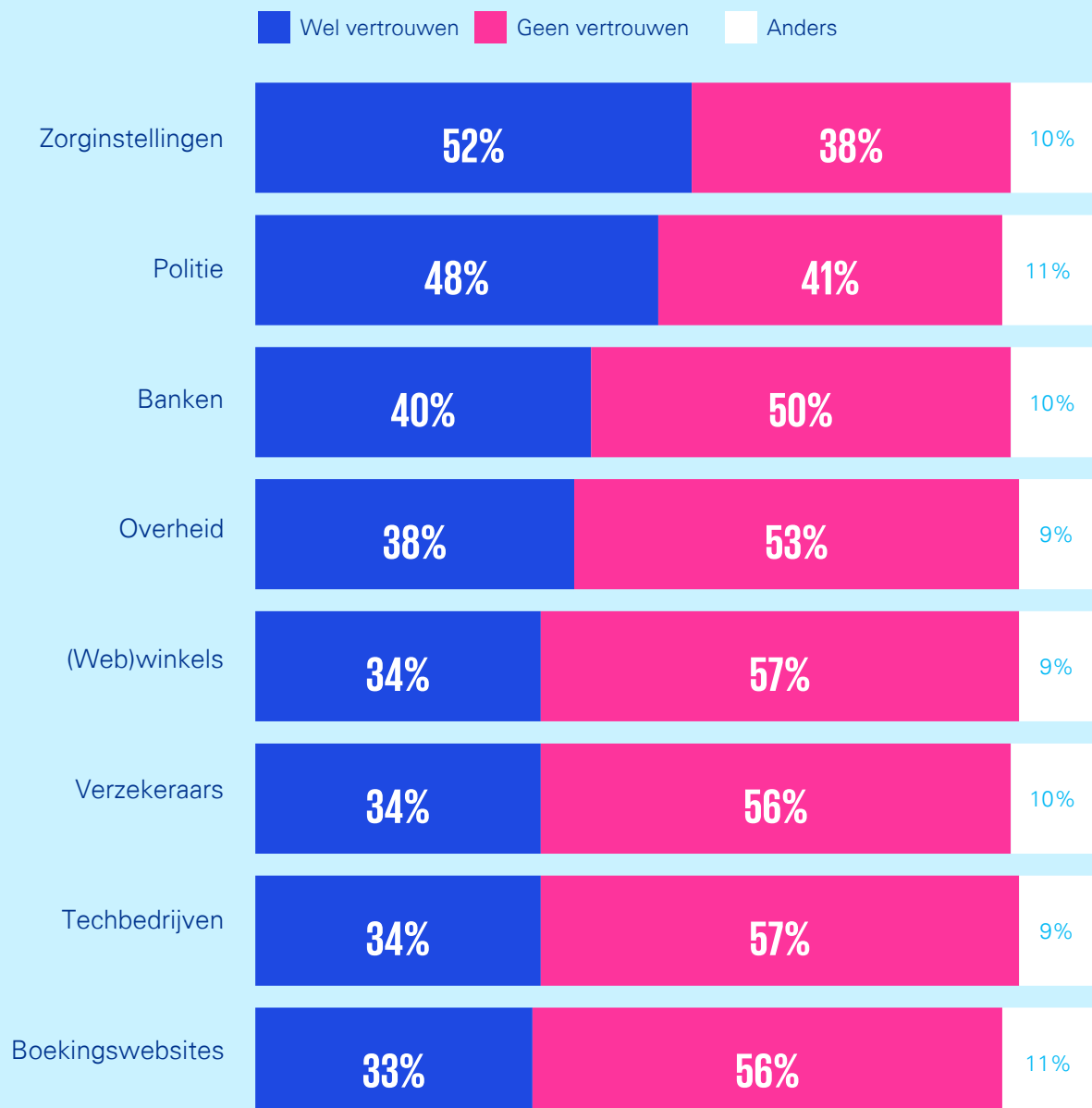
Vertrouwen in en houding ten opzichte van AI

Vertrouwen in verantwoord AI-gebruik hoger bij publieke instellingen dan commerciële sectoren

Het vertrouwen in verantwoord AI-gebruik verschilt per sector. Verantwoord gebruik betekent onder andere AI gebruiken met respect voor privacy en gegevens, transparantie over het gebruik en rekening houden met de mogelijke risico's en gevolgen. Respondenten beschouwen (semi)publieke instellingen, zoals zorginstellingen en de politie, over het algemeen als betrouwbaarder dan commerciële spelers, zoals boekingswebsites en techbedrijven.

Het hogere vertrouwen in publieke instellingen lijkt samen te hangen met hun maatschappelijke rol en strikte regelgeving. Bij commerciële partijen, zoals techbedrijven, speelt juist het beeld van datarisco's en gebrek aan transparantie een rol. Commerciële partijen komen ook vaker in het nieuws voor rond privacyissues, en het feit dat hun AI-gebruik direct invloed heeft op commerciële belangen versterkt deze perceptie.

Vertrouwen in AI per instantie

Vertrouwen in en houding ten opzichte van AI

Nog geen blind vertrouwen op AI: vertrouwen is afhankelijk van de situatie

Nederlanders, bekend met het begrip AI, zijn terughoudend om cruciale beslissingen volledig aan AI over te laten. Uit de grafiek blijkt dat men AI het meest vertrouwt bij relatief laag-risicokeuzes, zoals het bepalen van het beste persoonlijke dieet (24%) of het plannen van een wereldreis (21%). Zodra het gaat om financiële beslissingen, zoals het kiezen van een hypotheek (14%), neemt het vertrouwen al duidelijk af.

Bij gevoelige of ethisch beladen keuzes – bijvoorbeeld het beoordelen van medewerkers (5%) of het bepalen of een openhartoperatie nodig is (4%) – is de bereidheid om AI de volledige controle te geven minimaal. Dit laat zien dat respondenten AI eerder inzetten voor praktische en persoonlijke optimalisatie, maar terughoudend zijn bij gevoeligere vraagstukken.

In welke situaties zou je de beslissing volledig toevertrouwen aan AI?

Ik verwacht binnen nu en aantal jaar volledig op AI te kunnen vertrouwen voor het automatiseren van taken, verzamelen/samenvatten van informatie etc. Dat kan nu nog niet zonder eigen controle. Maar de basis geeft zeker enige mate van vertrouwen.”

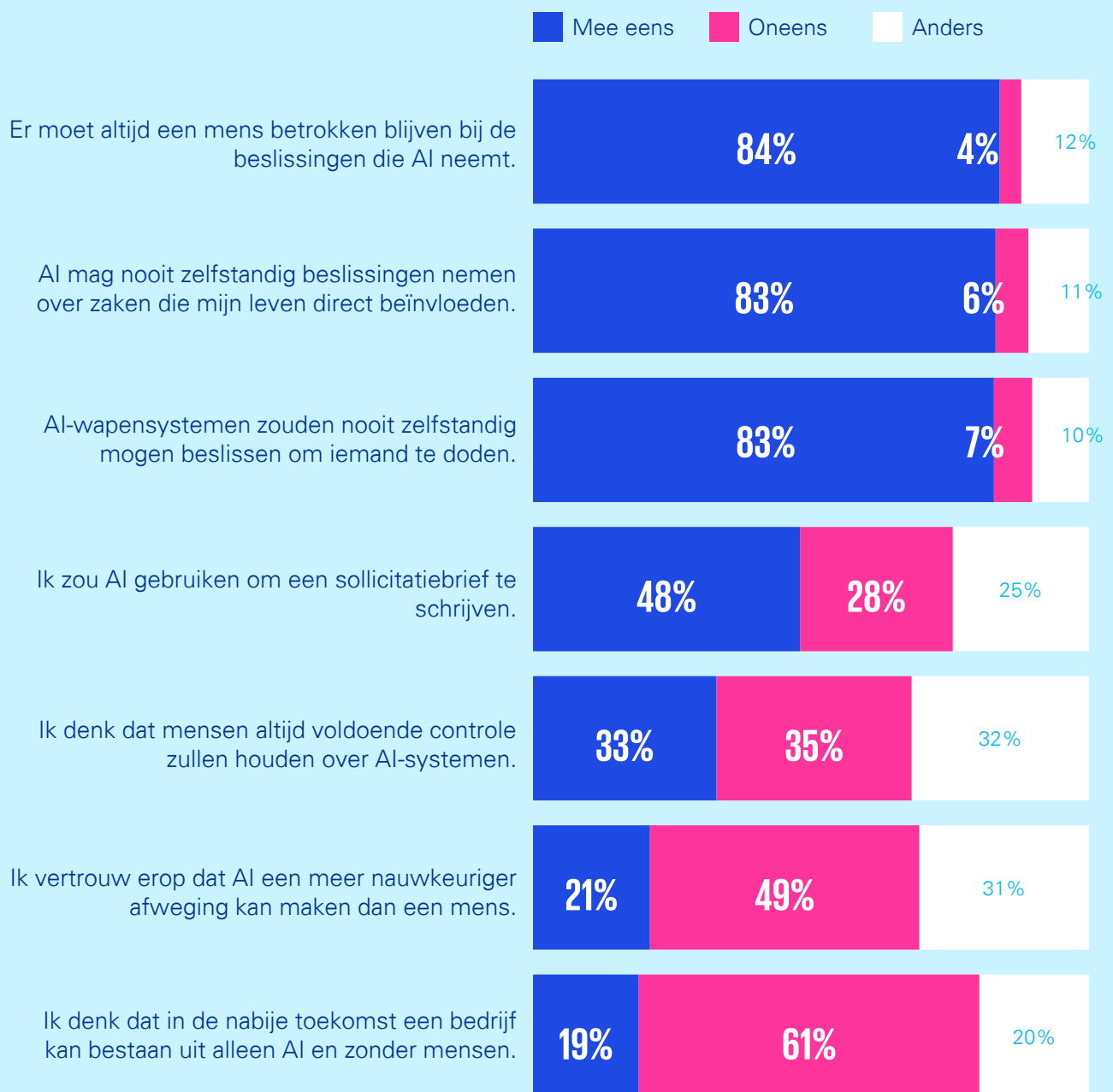
– man (18 – 34 jaar)

Vertrouwen in en houding ten opzichte van AI

Voorzichtige houding ten opzichte van AI: inzet vooral bij ondersteunende activiteiten

Nederlanders, bekend met het begrip AI, zijn voorzichtig om AI volledige beslissingsmacht te geven bij gevoelige of levensbepalende situaties. Zo vindt ruim 80% dat er altijd een mens betrokken moet blijven en dat AI nooit zelfstandig mag beslissen over zaken die het leven direct beïnvloeden, zoals bij wapensystemen. Daarentegen is

men veel minder terughoudend bij praktische toepassingen: bijna de helft zou AI gebruiken om een sollicitatiebrief te schrijven. Het vertrouwen dat AI betere afwegingen maakt dan mensen of dat bedrijven volledig zonder mensen kunnen bestaan, blijft echter laag.

Vertrouwen in en houding ten opzichte van AI

Maakt AI ons dommer of slimmer? Houding is nog onduidelijk

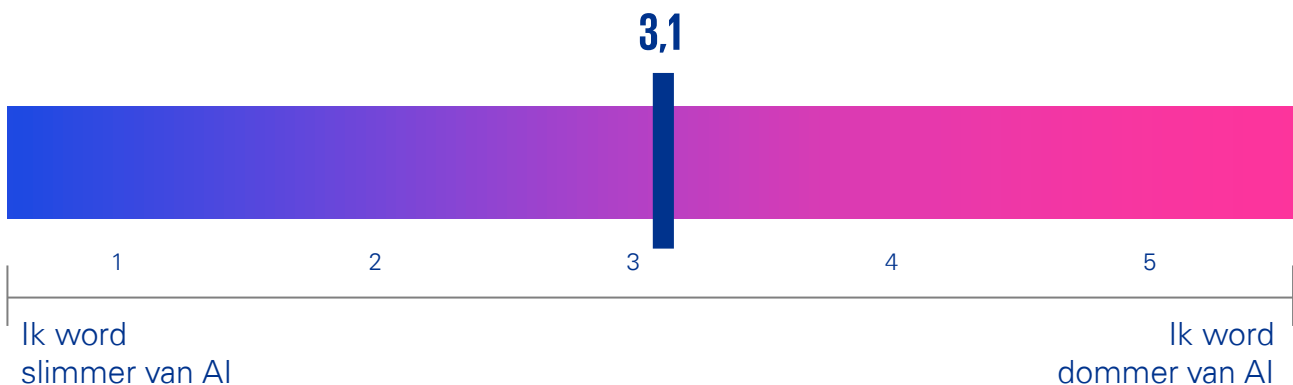
Op een schaal van 1 ("AI maakt me slimmer") tot 5 ("AI maakt me dommer") geven respondenten gemiddeld een score van 3,1. Dit wijst op een overwegend neutrale houding: AI wordt niet massaal gezien als een bron van kennis, maar ook niet als een bedreiging daarvoor.

De grootste groep (33%) kiest een neutrale positie (score 3). Daarnaast denkt 25% dat AI eerder een negatieve invloed heeft (score 4), terwijl 28% juist iets positiever is gestemd (score 2). Slechts 10% gelooft dat AI hen daadwerkelijk dommer maakt (score 5), en 4% ziet AI als een duidelijke bron van slimheid (score 1).

Deze cijfers laten zien dat de algemene houding tegenover AI gematigd en afwachtend is. AI wordt niet gezien als een revolutionaire verrijking van kennis, maar ook niet als een directe bedreiging.

Ook zegt bijna een kwart van de respondenten dat AI hen lui maakt. Dit sluit aan bij het algemene beeld: AI wordt eerder gezien als iets dat gemak biedt dan als iets dat actief bijdraagt aan persoonlijke ontwikkeling.

Wat is jouw houding ten opzichte van AI en de invloed ervan?

Er zijn ongetwijfeld goede toepassingen, maar het doodt elke vorm van creativiteit."

– man (50 – 64 jaar)

Veel manipulatieve en verzonnen info, mensen vergeten zelf na te denken"

– vrouw (50 – 64 jaar)

Wetgeving en toezicht

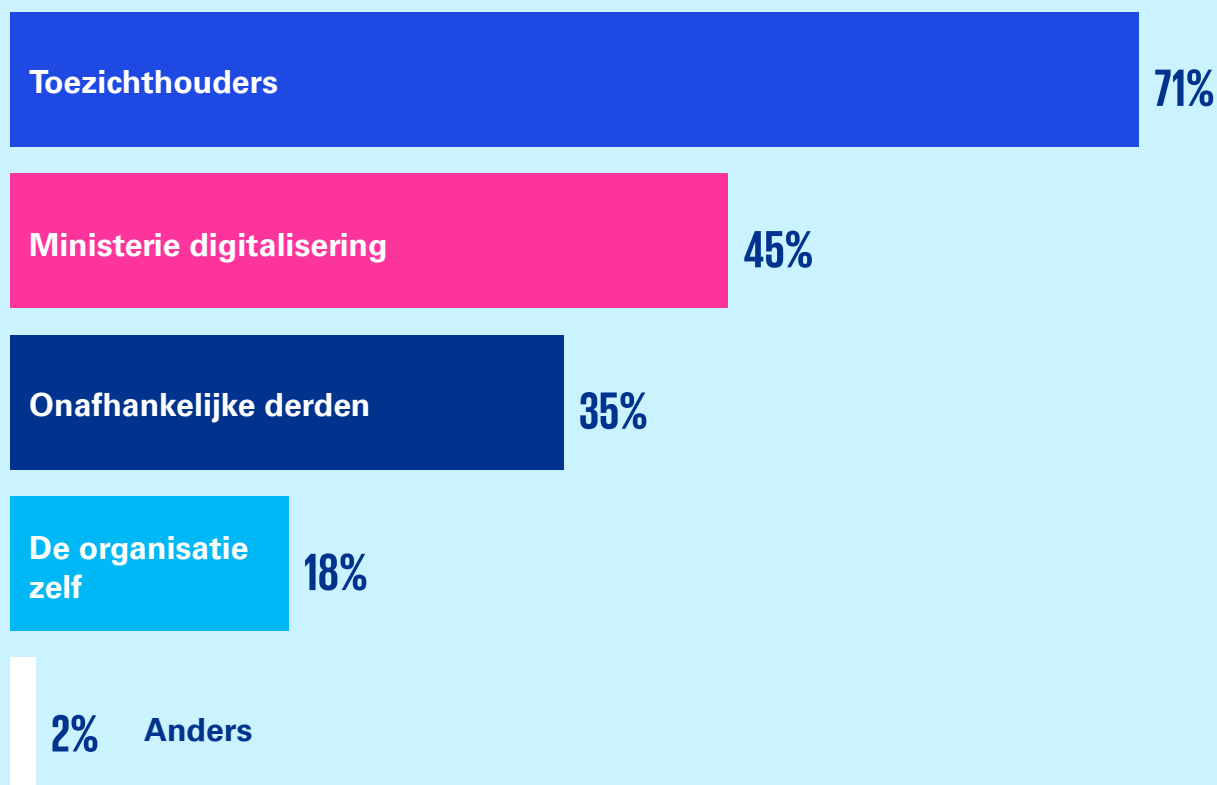

Toezicht op het verantwoord gebruik van AI is noodzakelijk

Het merendeel van de respondenten, 4 op de 5, geeft aan toezicht op AI noodzakelijk te vinden. Hiervan vindt de meerderheid (71%) dat een toezichthouder (zoals Autoriteit Persoonsgegevens, Autoriteit Consument en Markt, Autoriteit Financiële Markten) toezicht moet houden.

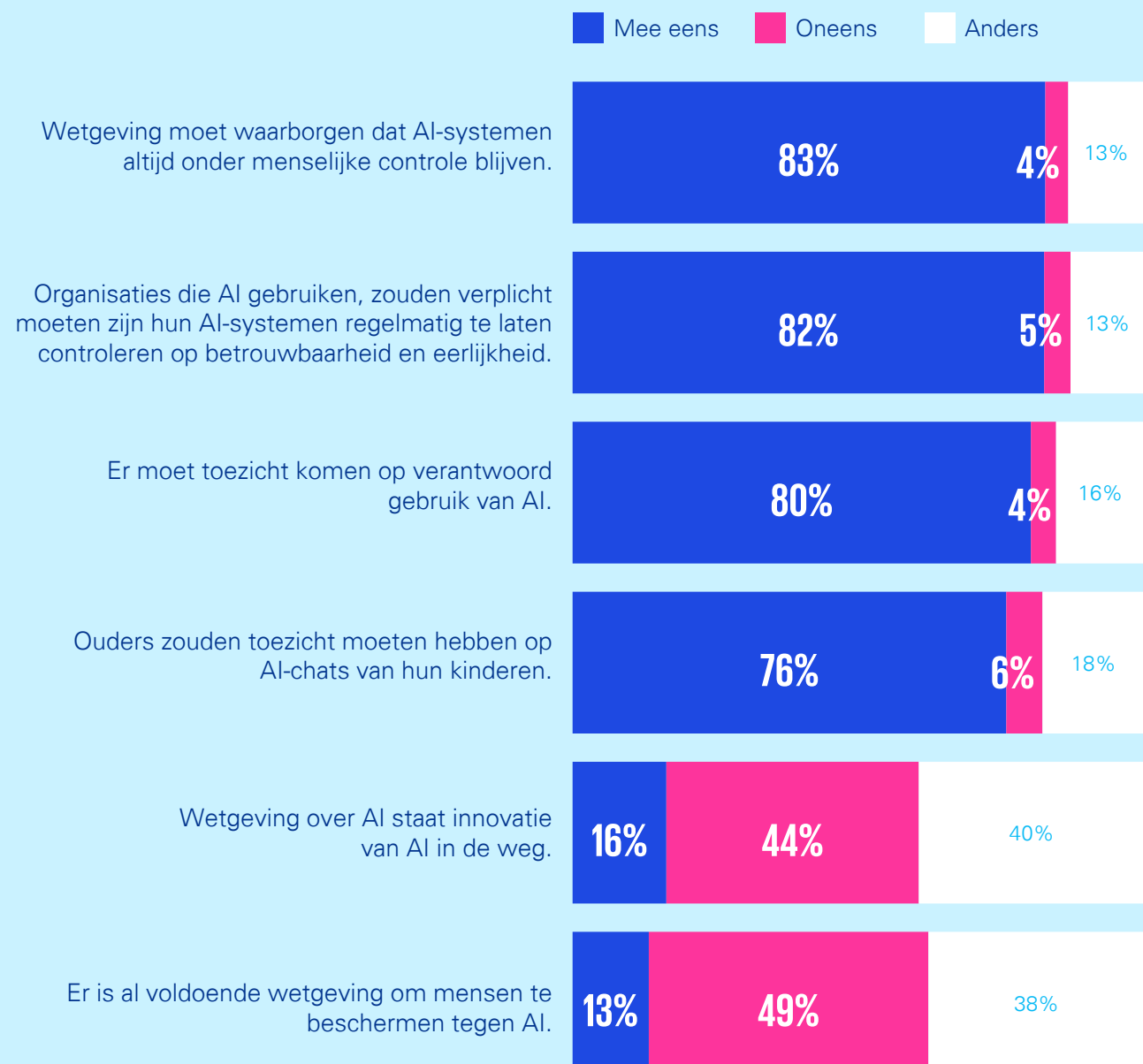

Wie moet toezicht houden?

Positieve houding tegenover wetgeving en toezicht op AI

Over het algemeen staan Nederlanders die bekend zijn met AI positief tegenover wetgeving: Meer dan 80% vindt dat er toezicht moet komen, organisaties zich moeten laten controleren en wetgeving moet waarborgen dat AI-systemen altijd onder menselijke controle blijven. Van de respondenten geeft de helft echter aan niet bekend te zijn met Europese wetgeving voor algoritmen en AI, zoals de AI Act, de AVG, de Digital Markets Act en de Digital Services Act.

Contact

KPMG Responsible AI

De toenemende adoptie van artificial intelligence (AI) zorgt voor nieuwe vraagstukken rondom het betrouwbaar gebruik van data en AI. Waar het gebruik van data en AI veel kansen met zich meebrengt, gaat dit ook gepaard met risico's op onder andere operationeel en ethisch vlak.

KPMG Responsible AI biedt services aan die erop gericht zijn om data analytics en AI gecontroleerd te implementeren, zonder daarbij in te leveren op innovatie.

Responsible AI draagt bij aan het blootleggen van kwetsbaarheden en risico's en het opzetten van AI Governance, waarbij (data-)ethiek een centrale rol speelt. Zo bieden we organisaties inzicht, creëren we vertrouwen in AI en maken we het mogelijk om het volledige potentieel van AI te benutten.

Meer weten over KPMG Responsible AI? Neem contact op met één van onze experts.

Marc van Meel

Manager Responsible AI
+31 (0)6 83 18 89 62
vanmeel.marc@kpmg.nl

Auke Pals

Senior Consultant Responsible AI
+31 (0)6 23 31 33 47
pals.auke@kpmg.nl

Florence Cornelissen

Consultant Responsible AI
+31 (0)6 83 60 63 02
cornelissen.florence@kpmg.nl

Frank van Praat

Partner Responsible AI
+31 (0)6 51 20 61 52
vanpraat.frank@kpmg.nl

kpmg.com/nl/responsible-ai

De in dit document vervatte informatie is van algemene aard en is niet toegespitst op de specifieke omstandigheden van een bepaalde persoon of entiteit. Wij streven ernaar juiste en tijdige informatie te verstrekken. Wij kunnen echter geen garantie geven dat dergelijke informatie op de datum waarop zij wordt ontvangen nog juist is of in de toekomst blijft. Daarom adviseren wij u op grond van deze informatie geen beslissingen te nemen behoudens op grond van advies van deskundigen na een grondig onderzoek van de desbetreffende situatie.

© 2025 KPMG Advisory N.V., een naamloze vennootschap en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit.

Alle rechten voorbehouden.